

970 tarihli
k Biologlar
eri de göz
ı bir reviz
im Kurulu
arihli Ola
k Biologlar
r².
a beklenen
sterecekleri

hievements
foundation

elişmeleri ile

EDINBURG KIRALIYET BOTANIK BAHÇESİNİN KURULUŞUNUN 300. YILINDAN İZLENİMLER

ON THE OCCASION OF THE TERCENTENARY OF
THE ROYAL BOTANIC GARDEN, EDINBURGH
(1670 - 1970)

Doç. Dr. Faik YALTIRIK
İstanbul Üniversitesi, Orman Botanığı Kürsüsü

Batının büyük kentleri, opera ve tiyatro binaları, müzeler, kütüphaneler, hayvanat ve botanik bahçeleri, arboretumlar, herbaryumlar gibi insanları ruhen ve fikren geliştiren, olgunlaştırın, canlı varlıklara karşı ilgi ve sevgiyi artıran kuruluşlara sahip olmakla ün yaparlar ve bu kentlerde yaşayanlar da, haklı olarak, bunların varlığı ve eskiliği ile övünürler (Yaltırık 1969).

Denilebilir ki kente «büyüklük» damgasını vuran nüfusun yoğunluğu değil, büyük sanatkârların, düşünürlerin ve yetkin idarecilerin ona kazandırdığı, idameli fikri ve maddî zenginlik isteyen kuruluş ve yapıtlarıdır.

İskoçyanın sanat ve kültür merkezi sayılan Edinburg şehri, yukarıda sayılan olanaklara fazlasıyla sahip, mutlu şehirlerden birisidir. Bu şehrın sakinleri 1 - 7 Haziran 1970 tarihleri arasında, Oxford (1621) dan sonra İngilterenin en eski botanik bahçesine sahip olmanın gururu içerisinde, kuruluşunun (1670) 300. yılını büyük ve muhteşem törenlerle kutladı¹.

Bu yazımızla okurlarımıza, Türkiye Florasının hazırlandığı bir yer olarak Edinburg Kiralıyet Botanik Bahçesini ve Herbaryumunu tanıtmaya ve yapılan kutlama törenlerinin ilginç yönlerini nakletmeye çalışacağız.

BAHÇENİN TARİHÇESİ

Avrupanın eski botanik bahçelerinin çoğunda olduğu gibi, Edinburg Kiralıyet Botanik Bahçesi de «tibbi bitkiler» yetiştirmek gayesiyle kurulmuştur. 1670

1) Edinburg'un günlük gazetelerinden Evening News (30 Mayıs 1970) «Within the City, a Wonderful Haven» (Şehir içinde bir cennet) başlığı altında bir sayfa kaplayan yazı ve resimlerle halkın hissiyatına tercüman olmuştur.

yılında Edinburg Üniversitesinde ilk tıp profesörü olan Dr. Robert Sibbald ve arkadaşı Dr. Andrew Balfour şehrin Holyrood denen semtinde 40×40 ayaklı avuçlu kadar küçük bir arazi parçası üzerinde tıbbî bitkiler yetiştirmeye başlamışlar ve böylece hiç bir şeyden habersiz, bugünkü muhteşem bahçenin tohumunu atmışlardır. Hiç şüphe yok, bu küçük alan kısa bir zaman sonra gayeye yetersiz gelmeye başlamış ve iki hoca Edinburg Şehir Meclisinden Trinity Hastanesine bitişik bir arazinin bahçe olarak kullanılma müsadesini almışlardır (Bugünkü Waverley tren istasyonunun doğusunda kalan bir yer). Daha sonra bu iki bahçenin yönetimi James Sutherland'a geçmiş, 1683 yılında da Sutherland, Trinity Hastanesi yanındaki bahçede yetişen bitkilerin listesini «*Hortus Medicus Edinburghensis*» adı ile yayımlamıştır.

Bahçenin gerçek anlamda gelişmesi ancak 1761 yılından sonra olmuştur. O yıllarda bahçe Edinburg'lu bir doktorun oğlu olan John Hope'un yönetimine geçmiştir. John Hope yukarıda adı geçen iki bahçeyi bugün Haddington Place olarak isimlendirilen mahalle, 5 akrlik bir alan üzerine transfer etmiş ve Kraliyet bütçesinden yeni bahçenin masraflarını karşılamak amacıyla daimi bir gelir sağlamıştır.

1820 de bahçenin yönetimi Robert Graham'a verilmiştir. Şehir hızla geliştiği ve genişlediği için, bahçenin şehir dışına, daha büyük bir alana taşınması düşünülmüş, Graham ve o devirde büyük bir isim yapmış olan hortikültürist William McNab'ın gayretleriyle bahçe 3 yıl içinde Inverleith'deki bugünkü yerine transfer edilmiştir. Bilhassa boylu, büyük ağaçların transplantasyonu, o gündü şartlarda, basit makinalarla gerçekleştirilmiş ve hayranlık uyandırılmıştır. 1834 yılında bugün halen mevcut bulunan, estetik mimarisiyle hemen göze çarpan ilk tropik bitkiler serası inşa edilmiştir.

1845 de Graham'ın yerine John Hutton Balfour tayin edilmiş ve bahçe Balfour'un altında çok büyük bir gelişme göstermiştir. Balfour bahçeyi 30 yıl yönetmiş, William McNab'ın oğlu James de babası gibi, değerli bir hortikültürist olarak Balfour'a yardımcı olmuştur.

Bahçenin modern anlamdaki gelişmesi Isaac Bayley Balfour'un tayininden sonra olmuştur (John Hutton Balfour'un oğlu). Yeni yeni seralar, arboretum ve taş bahçeleri kurarak bahçenin değerini artırmıştır. Bunların yanı sıra kurduğu laboratuvarlar ve temin ettiği ekiplerle Edinburg'u taksonomik araştırmaların merkezi haline getirmiştir. Balfour 1902 yılında George Forrest'i herbaryuma tayin etmiş ve birkaç yıl geçmeden Forrest'i bitki toplamak amacıyla ile Batı Çine göndermiştir. Forrest Batı Çine ve Himalayalara 7 büyük gezi yapmış ve her dönüşünde yüzlerce ve yüzlerce yeni bitkiyi beraberinde getirmiştir (*Rhododendron*'lar, *Primula*'lar, *Magnolia*'lar, *Gentiana*'lar gibi). Bu bitkilerin teşhis edil-

Sibbald ve 40 ayaklık ieye başla-enin tohu-nra gayeye nity Hastalardır (Bu- onra bu iki nd, Trinity licus Edin-

lmuştur. O timine geç- Place ola- e Kraliyet i bir gelir

hızla geliş-lana taşın-hortikültü-i bugünkü tasyonu, o undırmıştır. emen göze

bahçe Bal-hçeyi 30 yıl hortikültü-

tayininden öretum ve a kurduğu ştirmaların erbaryuma zı ile Batı yapmış ve tir (*Rhodo-tehis* edil-

mesi kadar başarıyla yetişirilmesi problemleri teknik ve bilimsel araştırcıların hemen yarı yüzünl alımıstır (The Garden companion 1970).

Balfour'un 1922 yılında emekliye ayrılmadan sonra, bahçenin yönetimi Kalküta'da Kraliyet Botanik Bahçesi Herbaryumunun direktörü olan William Wright Smith'e verilmiştir. Smith'in yönetimi altında bahçenin gelişmesi devam etmiş, taş bahçesi genişletilmiş; *Erica* ve *Calluna* alanları, turbiyelik kurulmuştur. 1956 yılında Smith'in ölümü ile yönetim Dr. Harold R. Fletcher'e geçmiştir.

1956 yılından 1970 yılına kadar Kraliyet Botanik Bahçesi Dr. Fletcher'in yönetimi altında gelişmesine devam etmiş, yeni herbaryum ve kütüphane binası (1964), çok modern bitki teşhir seraları (1967), teşhir salonu (1970) Dr. Fletcher'in başarılı gayretleriyle ortaya çıkmıştır. Birkaç ay önce emekli olan Dr. Fletcher²⁾ in yerine eğretiler ve mantarlar üzerinde başarılı çalışmalar yapan D. M. Henderson getirilmiştir.

EDINBURG KRALİYET BOTANİK BAHÇESİ VE HERBARYUMUNUN BUGÜNKÜ DURUMU

Bugün yaklaşık 30 hektar (75 akr)lık bir alan üzerinde yayılmış bulunan Kraliyet Botanik Bahçesi, Güneybatı Çin, Himalaya ve Güneybatı Asyadan yıl-lar yılı büyük zahmetler ve emeklerle toplanıp getirilen canlı bitki veya soğan, tohum ve meyvelerin ihtimamla yetişirilmesi sonucu ortaya çıkan, odunsu ve otsu bitkiler bakımından çok zengin bir bahçedir. Küçük suni gölü, taş ve gül bahçeleri, *Erica* ve *Calluna* alanları, turbiyeliği, alpin bitkileri, sayısı yüzleri aşan *Rhododendron* ve *Azalea* türleri, *Acer*'ler, *Sorbus*'lar, *Cotoneaster*'ler, *Quercus*'lar, *Betula*'lar, sayısız iğneyapaklı ağaç ve çalılar, demonstrasyon bahçeleri, yüzlerce ve yüzlerce tropik, subtropik ve çöl bitkilerinin içerisinde bulunduğu seraları ile bu muhteşem bahçe insan oğlunun sistemli, bilgili ve kollektif çalışması sonucunda ne-ler yapabileceğine en güzel bir örnek olarak gösterilebilir. Şu küçükörnek bile bize araştırma ve bilgiyle güçlüklerin nasıl yenilebileceğini göstermesi bakımından ilgi çekicidir. Bugün dünyanın en zengin *Rhododendron* koleksiyonlarından birine sahip olan bu bahçe, başlangıçta toprağının humusca fakir, büyük kısmının kumlu olması ve ikliminin de uygun olmaması - soğuk doğu rüzgârlarının esmesi, geç donların mevcudiyeti, yıllık ortalama yağışın 25 inç olması, sıcak ve bulutsuz günlerin azlığı - nedeniyle *Rhododendron*'ların yetişmesine hiç uygun değilken ve 1775 yılında sadece üç tür yetişirken, yapılan sistemli ve yoğun çalışmalar sonu-cu, toprağın humusca zenginleştirilmesi, suni yağmurlama ve sulama tesislerinin kurulması, rüzgâr perdelerinin tesisi ve hepsinden önemlisi rüzgârlara ve donlara karşı dayanıklı olduğu gözlemler sonucu ortaya çıkan ve Kuzey Anadolu-

2) Edinburg Herbaryumunda, Türkiyenin odunsu bitkileri üzerindeki iki yıla yakın çalışmalarım sırasında bana gösterdiği yakınlık ve müzaheretten dolayı kendisine bir kere daha şükranlarımı ifade eder, emeklilik yıllarını sağlık ve mutlulukla geçirmesini dilerim.

dan getirtilen *Rhododendron ponticum*'un anaç olarak kullanılması ve diğer türleri bu tür üzerine aşılamak sonucunda, bugünkü zengin koleksiyon ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Bahçeye doğu ve batıdan iki büyük kapı ile girilmektedir. Bahçenin ortasında, yüksekçe bir sırt üzerinde yer alan, modern resimlerin sergilendiği «Modern Sanat Galerisi» ziyaretçilere ayrı bir meşgale ve cazibe olmaktadır, galerinin yakınındaki kafeteryada yorgunluklarını gidermektedirler. 1969 yılındaki istatistiğe göre, bahçeyi bir yılda 436.000 kişi ziyaret etmiş bulunmaktadır (Evening News 1970).

Bugün Türkiye Florası (Flora of Turkey) in içerisinde hazırlandığı, bir bakıma Türk botanikçilerinin «Mekke» si sayılan Edinburg Herbaryumu, Türkiye bitkileri bakımından, dünyanın en zengin koleksiyonuna sahiptir. Kesin bir rakam vermek mümkün değilse de, koleksiyonun 80-100 bin örnek üzerinde olduğu tahmin edilebilir. Bugün Türkienin bütün herbaryumlardaki örneklerin toplam mevcudu bu miktarın altındadır (Demiriz 1969).

Edinburg Herbaryumunda çalışan ilk Türk botanikçisi olmak şansı ve bantıyarlığına eriğişim 1961 yılında, herbaryum küçük bir taş bina ile bahçenin içeriye doğru açılmıştır.

Şekil 1 (Karşı sayfada) : Edinburg Kraliyet Botanik Bahçesi planı (İngilizce kelimelerin türkçe karşılıkları) :

City view point	:	Şehre nazır nokta (E/6)
Copse	:	Ağaçlık (E/3)
Demonstration garden	:	Demonstrasyon bahçesi (C - D/2)
East gate	:	Doğu kapısı (L/8)
Exhibition hall	:	Sergi salonu (J/3)
Future developments	:	Gelecekteki gelişme alanları (I/2)
Gallery of Modern Art	:	Modern Sanat Galerisi (D/5)
Glade	:	Ormanıcı alanı (G/8)
Heather garden	:	Erica ve Calluna bahçesi (Fundalıklar) (J/9)
Herbarium and Library	:	Herbaryum ve Kütüphane (J/4)
Lecture Hall	:	Konferans Salonu (J/3-4)
Palm house	:	Tropik bitkiler serası (G-H/2)
Peat garden	:	TurbİYE bitkileri (F/8)
Plant Exhibition houses	:	Bitki Sergi müzesi (G - H - I/3)
Plant family relationships	:	Sistematiğik bölüm (B - C - D/1)
Rock garden	:	Taş bahçesi (I/9)
South border	:	Güney tarafı (C - D - E/10)
Tea room	:	Kafeterya (D/5)
The hill	:	Tepe, sırt (C - D/8, F/7)
The pond	:	Suni göl (I/6)
West border	:	Batı tarafı (A/4, A/8)
West gate	:	Batı kapısı (A/5 - 6)
Woodland garden	:	Ormanlık, orman tipi bahçe (G/9)

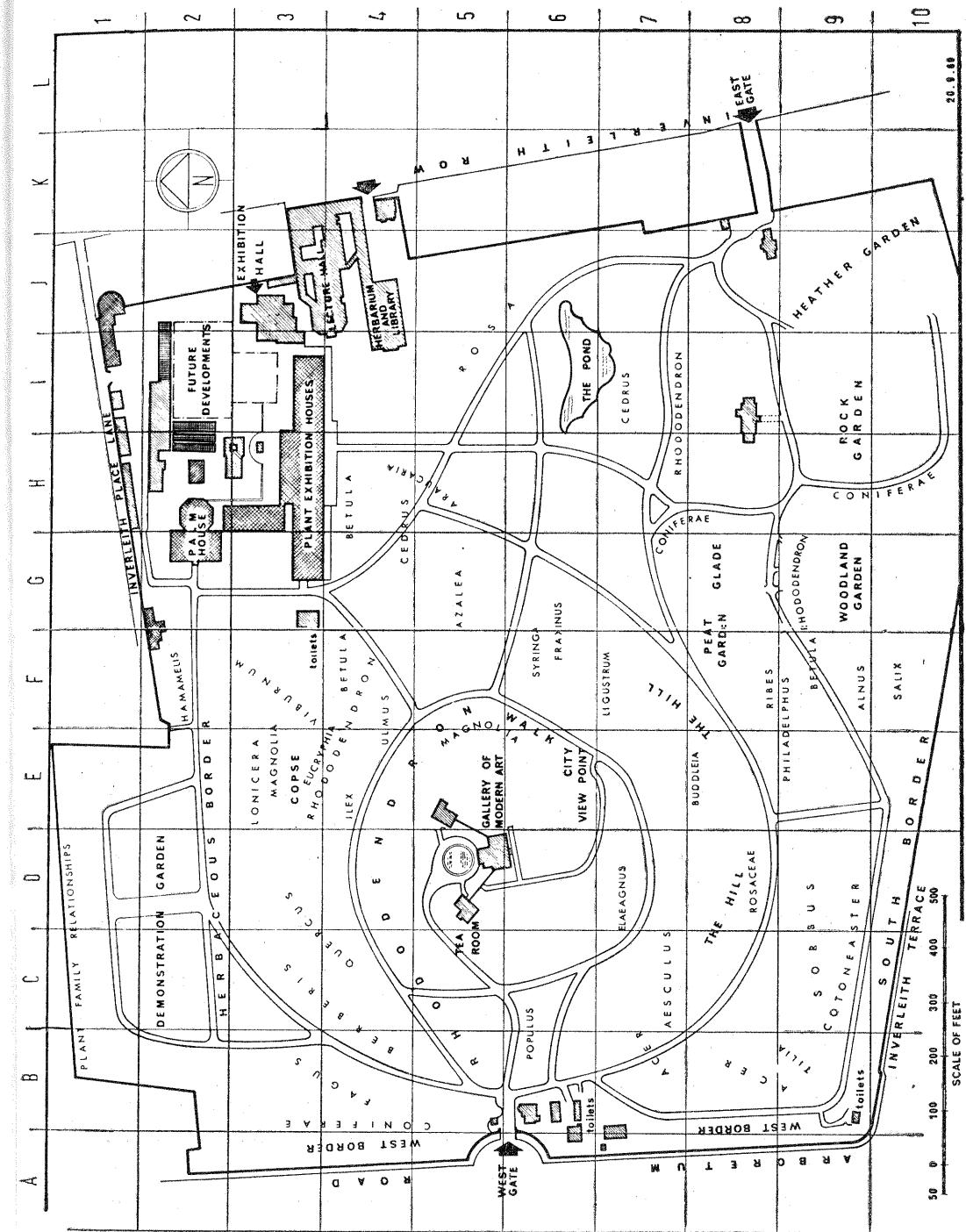
diğer tür-
ortaya çı-

çenin orta-
ndığı «Mo-
a, galerinin
ndaki ista-
ir (Evening

bir bakıma
rkiye bitki-
bir rakam
olduğu taha-
erin toplam

nsı ve bah-
ahçenin içe-
ce kelimelerin

(J/9)

risine serpiştirilmiş tahta barakalarдан ibaretti. Bugün zihinlerde hatırlası kalan «Turkish Hut» (Türk Kulübesi), içerisinde Türkiyenin odunu cinsleri üzerinde taksonomik çalışmalar yaptığım tahta barakalarдан birine verilen addı. Bu barakaların yetersizliği anlaşılması olacak ki, 1964 yılında Kraliçe Elizabeth II tarafından muhteşem bir törenle açılan bugünkü yeni herbaryum binası üç katlı olup, birinci kat kütüphane olarak ayrılmıştır. Taksonomik botanik alanında dünyanın en zengin kütüphanelerinden birisidir. Yaklaşık 45.000 cilt kitap ve sayısız ayrıbaskıları sinesinde barındırır. İkinci ve üçüncü katlarda, manyetik kapaklı, madeni dolaplar içerisinde, çoğunluğu Güneybatı Çin, Himalaya ve Güneybatı Asyadan toplanmış bitkiler bakımından zengin, 1.500.000 örnek bulunmaktadır. Kütüphanenin altına düşen bodrum katında ise, bitki kurutma ve zehirleme odaları, projeksiyon salonu, kafeterya, eşorneklerin saklandığı dolaplar vardır.

KUTLAMA TÖRENİ VE SİMPOZYUMDAN İZLENİMLER

Kutlama töreni, 1 Haziran 1970 Pazar günü, Kraliyet Botanik Bahçesinin tören için özel olarak yeniden düzenlenmiş Konferans Salonunda, dünyanın dört bir tarafından davet edilmiş botanikçilerin ve eşlerinin huzurunda Edinburg Kenti Belediye Başkanı (Lord Provost) James W. McKay'in açış konuşmasıyla başladı. Bunu Kraliyet Botanik Bahçesi Müdürü Dr. H. R. Fletcher'in esprili konuşması izledi; bahçenin tarihçesini ve gelişimini anlattı.

1964 yılında Edinburg'da düzenlenmiş olan X. Milletlerarası Botanik Kongresinden sonra bu kadar çok sayıdaki botanikçi ve tabiatseveri bir kere daha birarada görmek, yeni simalarla tanışmak, eskilerle yeniden buluşup görüşmek, tartışmak törenin diğer bir ilginç yanını teşkil ediyordu.

Herbaryum binasının birinci katındaki yeni kütüphane binasının duvarlarında, dünyanın diğer botanik bahçelerinden, botanik derneklerinden ve botanikle yakından uzaktan ilgisi bulunan kuruluşlardan veya münferit şahıslardan gönderilen yüzlerce ve yüzlerce kutlama mesajları ve telgrafları, ziyaretçi ve davetliler tarafından okunması için teşhir edilmişlerdi.

2 Haziran 1970 Salı günü, yeni inşa edilen ultra-modern Bitki Teşhir Salonları törenle açıldı. Öğleden sonra, bahçeye kurulan büyük meydan çadırı içerisinde verilen garden-parti, aynı günün gecesi, Lord Provost James W. McKay tarafından Belediye Sarayında verilen muhteşem akşam ziyafeti davetlileri ve bütün bahçe mensuplarını ve eşlerini bir kere daha biraraya getirerek hoşça vakit geçirmelerini sağladı.

3-7 Haziran tarihleri arasında davetli botanikçilerden bir grup İskoçyanın botanik bahçelerini ve arboretumlarını dolaşırken, Edinburg'da kalanlar da «Güneybatı Asyanın Bitki Hayatı» konulu simpozyuma katıldılar. Simpozyum aşağıda gösterilen program çerçevesi içerisinde başarı ile yürütüldü ve ilgi ile izlendi.

tirası kalan
eri üzerinde
ldi. Bu ba-
Elizabeth II
ası üç katlı
k alanında
ilt kitap ve
i, manyetik
imalaya ve
örnek bu-
kurutma ve
ndığı dolap-

ünik Bahçe-
nda, dünya-
sunda Edin-
ş konuşma-
cher'in espi-

anik Kong-
kere daha
görmek,

ın duvarla-
ve botanikle
lardan gön-
çi ve davet-

eşhir Salon-
cadırı içeri-
W. McKay
avetlileri ve
hoşça vakit

İskoçyanın
da «Güney-
um aşağıda
le izlendi.

Şekil 2 : Bahçedeki suni göl ve çevresi.

Şekil 3 : Taş bahçesinden bir görünüş.

3 Haziran Çarşamba :

9.30 Başkan : I. C. Hedge

Konuşmacılar : Prof. H. Runemark : Ege Adalarında dağılış örnekleri.

Prof. P. Wendelbo : İran flora alanı.

Dr. P. H. Davis : Anadolu florası ve endemizm.

14.00 Başkan : Prof. H. Merxmüller

Konuşmacılar : Prof. M. Zohary : Yakındoğunun bitki coğrafyası esasları.

Dr. H. Freitag : Afganistanın doğal vejetasyonu üzerindeki çalışmalar.

4 Haziran Perşembe :

9.30 Başkan : Dr. P. H. Davis

Konuşmacılar : Prof. H. B. Rycroft : Güney Afrikannın kışın yağmur alan alanlarında vejetasyon.

B. L. Burtt : Batı Asyanın güneyindeki floranın Afrikaya ait görünüsü.

Prof. P. Raven : Kaliforniya ile Akdeniz bölgesi arasındaki vejetasyon bağlantıları.

14.00 Başkan : Dr. D. H. N. Spence

Konuşmacılar : Dr. S. Snogerup

Dr. C. C. Heyn

A. Strid

: Kaya çatlaklarında yetişen (kazmofit) bitki topluluklarının gelişimi ve bitki coğrafyası bakımından görünüsü.

: Lokal floralarımızda, taksonomik problemlerin çözümünde biyosistematiğ usuller.

: Ege Bölgesindeki *Nigella*'nın biyosistematığı.

5 Haziran Cuma :

9.30 Başkan : Prof. A. R. Clapham

Konuşmacılar : Prof. F. Ehrendorfer : Yakındoğunun *Rubiaceae*'lerinde tekâmül problemleri.

Dr. E. Bennett	: Kültür bitkilerinde ekotip farklılığının gelişimi ve kalıtsal değişiminin orijini.
14.00 Başkan : Dr. P. M. Smith Konuşmacılar : Prof. D. Zohary	: Güneybatı Asya hububatının (Buggeday, arpa, yulaf) orijini.
Dr. H. Helbaek	: Çavdarın orijini ve yayılışı.
6 Haziran Cumartesi	
9.30 Başkan : Dr. R. Melville Konuşmacılar : Doç. Dr. F. Yaltırık	: Türkiye ormancılığının genel görünüşü, orman koruma problemleri ve millî parklar.
Dr. M. E. D. Poove	: Arazi kullanma politikasının bir parçası olarak vejetasyon, flora ve favnanın muhafazası.
14.00 Başkan : Prof. K. H. Rechinger Konuşmacılar : R. O. Meikle	: Floristik çalışmaların koordinasyonu.
Kapanış konuşması : Prof. K. H. Rechinger	

KUTLAMA YILININ DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Dünyanın en zengin flora ve vejetasyon merkezlerinden birisi sayılan Türk yemizde henüz bugüne kadar batılı anlamda bakımlı, teşkilâtlı modern bir botanik bahçesine sahip olamamamızın acı gerçeğini ve üzüntüsünü 300. kutlama yılı vesilesiyle bir kere daha derinden duydum ve itiraf etmek gerekirse, batının bu alandaki sabırlı çalışmasını kıskandım.

Türk Biyoloji Dergisi'nin 20. olgunluk yaşına bastığı bu özel sayısında, bütün Türk botanikçilere ve tabiatseverlerine bir hususu duyurmak ve danışmak istiyorum : Bugünkü fonksiyonu sadece çelenk, buket ve sepet hazırlamak, ve biraz da belirli bir alanı yeşil örtü ile kaplamaktan öteye gidemeyen tarihi Yıldız Parkını, biraraya gelerek kuracağımız bir organizasyon ile dünyanın gözbebeği, memleketimizin kültür ve sanat şehri İstanbul'a yaraşır bir «Botanik Bahçesi» olarak kazandırmak imkânlarımız dahilinde değil midir? Belki bu istek daha önce de bir fikir olarak ortaya atılmış ve gerçekleştirilmemiş olabilir. Bugünkü Türk botanikçileri ve tabiatseverleri olarak dene nazaran sayı ve kalite olarak ilerleyiz ; bir botanik bahçesi kurabilecek güçteyiz.

Kanımca Yıldız Parkı, 50 hektara varan alanı, boğaza hakim yamaçları ve düzlikleriyle, su bitkilerinin yetişmesine elverişli havuzları, kaskatları ve sulama kuruluşlarıyla, humuşça zenginleşmiş toprağının derin ve verimli oluşu ile, içerisinde tarihi ağaçların ve binaların varlığıyla, en ideal botanik bahçelerinde bulunmayan özelliklere sahip bir yerdir.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun değerli yöneticileri, Türk botanikçi ve tabiatseverlerinin, belki Yakındoguda ve Balkanlarda bir eşi olmayan böyle bir eseri ortaya çıkarmada, batıdan geri kalmayacak bilgi ve anlayışı göstereceklerine inancım sonsuzdur.

«Güneybatı Asyanın Bitki Hayatı» konulu simpozyum vesilesiyle Dr. Fletcher'in bana «bu konuda ikinci simpozyumu artık İstanbulda düzenlersiniz» iltifatına olumlu cevap verebilmeyi çok isterdim. Soruyu «olabilir» ile savuşturdum.

Yıldız Parkı, botanik bahçesi olarak ciddi bir şekilde ele alınır, içinde herbaryum, taksonomik kütüphane, seralar, demonstrasyon bahçeleri, taş bahçeleri v.s. ihtiva edecek hale getirilirse, Yakındoguda, bütün botanikçilerin ve tabiatseverlerin dikkatini üzerine çekecek, en muiteber bir bilim merkezi olacağına inancımız büyktür. Böylece Dr. Fletcher'in isteğinden daha ileri bir adım atmış oluruz.

BİBLİYOGRAFYA

1. DEMİRİZ, H. (1968) : 1964 Edinburg intibaları : X. Milletlerarası Botanik Kongresi ve Edinburgda yayımlanmakta olan «Türkiye Florası»nın hazırlık çalışmalarına ait intibalar. - Türk Biol. Derg. **18**(3 - 4) : 121 - 128.
2. DEMİRİZ, H. (1969) : Bitkilerin sistematik ve nomenklatürü üzerinde düşünceler : II. Türkiyedeki herbaryumların durumuna toplu bakış (Bemerkungen zur Systematik und Nomenklatur der Pflanzen : II. Bericht über den heutigen Stand der Herbarien der Türkei). - Türk Biol. Derg. **19**(1) : 33 - 48.
3. Evening News (1970) : Within the city, a wonderful Haven. - Evening News, 30 Mayıs 1970.
4. Royal Botanic Garden, Edinburgh (1970) : The Garden companion. Edinburgh.
5. Royal Botanic Garden, Edinburgh (1970) : Guide to the Demonstration garden. Edinburgh.
6. YALTIRIK, F. (1969) : Canlı ve kurutulmuş bitki müzeleri (Arboretum, botanik bahçesi, herbariumlar). - İst. Üniv. Orman Fak. Derg. Seri B **19**(1) : 217 - 224.

yamaçları ve
arı ve sulama
usu ile, içeri-
erinde bulun-

ticileri, Türk
bir eşi olma-
ğı ve anlayışı

yle Dr. Flet-
nlersiniz» ilti-
savuşturdum.
r, içinde her-
taş bahçeleri
rin ve tabiat-
acağına inan-
ım atmış olu-

The University of Istanbul
and
The Botanical Garden of the University
send their most sincere congratulations to
The Royal Botanic Garden, Edinburgh,
on the occasion of their Tercentenary.

Prof. Dr. N. TERZİOĞLU
Rector of the University

Prof. Dr. S. AKDİK
Director of the Botanical Garden

A handwritten signature in black ink, appearing to read "N. Terzioğlu".

A handwritten signature in black ink, appearing to read "S. Akdik".

Edinburg Kraliyet Botanik Bahçesinin kuruluşunun 300. yılı dolayısı ile İstanbul
Üniversitesi ve Üniversite Botanik Bahçesi tarafından yollanan kutlama mesajı.